

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Svk/17/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8018200066
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8018200066.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu, JUDr. Jana Martinčeková ako členka senátu a JUDr. Martin Tiso ako člen senátu vo veci žalobcu: A. J. L., nar. X. S. XXXX, R. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Prešov, Masarykova 10, Prešov, o preskúmanie rozhodnutia z 22. mája 2017, č. 1N 6029/17-KaPO, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. 3 S 22/2024-23 z 10. apríla 2025 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietá.
- II. Účastníkom konania sa nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že právna predchodkyňa - manželka žalobcu podala 6. marca 2008 žalobu, o ktorej konal Okresný súd Košice I a po jej smrti pokračoval v konaní so žalobcom. Pretože žalobca neodstránil nedostatky podanej žaloby, okresný súd ju odmietol uznesením sp. zn. 15 C 389/2009. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 3 Co 421/2015 potvrdil toto uznesenie a v poučení riadne uviedol, že pri podaní dovolania musí byť dovolateľ zastúpený advokátom. Žalobca prevzal toto uznesenie 13. januára 2017 a 8. marca 2017 podal proti nemu dovolanie. Zároveň 15. marca 2017 požiadal žalovaného o určenie kvalifikovaného právneho zástupcu na jeho podanie; túto žiadosť neskôr 19. apríla 2017 doplnil na určenom tlačive a potrebnými dokladmi.

2. Preskúmaným rozhodnutím z 22. mája 2017 mu žalovaný nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci. Rozhodnutie odôvodnil tým, že dovolanie je vylúčené ustanovením § 421 ods. 2 CSP, lebo uznesením odvolacieho súdu sa rozhodlo o odvolaní podľa § 357 písm. b) CSP. Taktiež uviedol, že dovolanie bolo spísané žalobcom bez povinného zastúpenia advokátom. Okrem toho, žalobca podal dovolanie na poštovú prepravu v posledný deň lehoty, takže chýbajúce zastúpenie advokátom nemôže napraviť tým, že dodatočne doloží plnú moc udelenú advokátovi. Žalovaný tak uzavrel, že vo veci ide o zrejmu bezúspešnosť sporu podľa § 6 ods. 1 písm. b) a § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

3. Správnu žalobu, ktorú proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca, správny súd (po zrušení skoršieho rozsudku č. k. 6 S 89/2018-68 rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7 Svk 2/2024) zamietol tu napadnutým rozsudkom č. k. 3 S 22/2024-23. Po úvodnom zdôraznení významu právnej pomoci ako pozitívneho záväzku štátu sa nestotožnil s názorom žalovaného, že dovolanie nebolo prípustné. V prerokovanej veci by totiž prichádzalo do úvahy podľa § 420 písm. f) CSP. Súhlasil však s jeho záverom, že dovolanie nebolo spísané advokátom tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 429 CSP. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. judikát R 39/2020), ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. IV. ÚS 498/2018) už vyslovila, že táto podmienka musí byť splnená najneskôr do uplynutia

dovolacej lehoty. Žalobca bol o tejto náležitosti dovolania riadne poučený, no napriek tomu podal žiadosť o priznanie právnej pomoci až po uplynutí tejto lehoty. Aj keby mu teda žalovaný priznal právnu pomoc, nemohol by sa tým už odstrániť nedostatok náležitostí podaného dovolania. Preto sa správny súd stotožnil so žalovaným, že v čase podania žiadosti žalobcu bol jeho spor zrejme bezúspešný.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

4. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zrušenia toto rozsudku. Vytkol správne mu uskutočniť jeho procesné práva. Súd podľa neho rozhodol v prospech žalovaného na základe neúplných zistení, pre ktoré si nezabezpečil podklady, a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe (ktorú však žalobca bližšie neoznačil). Správny súd údajne necitoval novšie judikáty kasačného súdu z rokov 2018 až 2024. Vec je z roku 2017 a nie je zjavné, čo s ňou súd robil osem rokov. Žalobca vyjadril názor, že nie je jeho úlohou rozoberať nesprávnosť napadnutého rozsudku, ale správny súd sa mal vecou riadne zaoberať. Spochybnil, že by v jeho prípade mohlo ísť o zrejmu bezúspešnosť, keďže sa domáhal ochrany vlastníctva zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky. Podal žiadosť o právnu pomoc a súd osem rokov nerozhodol o jeho právnom zastúpení. Z napadnutého rozsudku nie je zjavné, ako žalobca mohol splniť podmienku právneho zastúpenia v dovolacom konaní.

5. Žalovaný navrhol zamietnuť kasačnú sťažnosť, pretože sa plne stotožnil so závermi správneho súdu.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

6. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených sťažnostných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

7. Žalovaný odoprel žalobcovi priznať právo na právnu pomoc, pretože považoval spor, pre ktorý pomoc žiadal, za zjavne bezúspešný v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) a § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. Vo všeobecnosti má žalovaný pri vyhodnocovaní podmienky zrejmej bezúspešnosti sporu v zmysle cit. ustanovení prihliadať najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremiľčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu. Judikatúra zároveň vyžaduje, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola zjavná už na základe zbežného posúdenia veci; nestačí, že zjavná bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť (v tomto zmysle napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 249/2015). Tunajší súd však už pripustil, že spor možno považovať za zjavne bezúspešný, ak chýbajú procesné podmienky (porov. napr. rozsudok sp. zn. 1 Svk 3/2023).

8. Kasačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom správneho súdu, že v prerokúvanej veci zjavná bezúspešnosť sporu celkom jasne vyplývala z ustálenej judikatúry. K relatívne všeobecným námietkam žalobcu stačí dodať, že právnu pomoc nežiadal pre spor o ochranu vlastníckeho práva ako taký, ale pre jeho konkrétnu fázu - dovolacie konanie, pre ktoré zákon ustanovuje viaceré osobitné procesné podmienky. Pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti tak žalovaný správne prihliadal nie na to, či by žalobca uspel vo veci samej, ale aj na splnenie týchto osobitných podmienok. Jednou z nich je aj požiadavka, aby bol dovolateľ zastúpený advokátom už pri spísaní dovolania v zmysle § 429 CSP. Ustálená judikatúra najvyššej súdnej autority (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 190/2019, judikát R 39/2020) túto podmienku vykladá tak, že musí byť splnená najneskôr do uplynutia lehoty na podanie dovolania, ak bol o nej dovolateľ riadne poučený. Podľa § 427 ods. 1 CSP je táto lehota dva mesiace od doručenia napádaného rozhodnutia.

9. Žalobca žiadal priznať právnu pomoc pre dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu č. k. 3 Co 421/2015-363, ktoré mu bolo doručené 13. januára 2017. Dvojmesačná dovolacia lehota tak uplynula 13. marca 2017 (pondelok). Najneskôr do tohto dňa tak žalobca mal podať dovolanie riadne spísané advokátom. Zo zisteného skutkového stavu je však zjavné, že o dva dni po uplynutí tejto lehoty podal žalobca žalovanému svoju žiadosť o priznanie právnej pomoci pre jeho podanie. Aj keby žalovaný vyhovel tejto žiadosti v ten istý deň, určil žalobcovi advokáta a ten by v ten istý deň doplnil riadne dovolanie, bolo by doplnené po uplynutí lehoty na jeho podanie a neodstránilo by nedostatok podmienok ustanovených v § 429 CSP. Na sugestívnu otázku žalobca, ako mal túto podmienku splniť, postačí odpovedať, že nemal podávať žiadosť o právnu pomoc v posledný deň dovolacej lehoty. Ako už bolo uvedené, uznesenie odvolacieho súdu, ktoré chcel napadnúť, ma v rukách od 13. januára 2017 a sám ani netvrdil, ani nijako nepreukázal, že by mu čokoľvek bránilo v podaní tejto žiadosti ihneď po jeho prevzatí alebo krátko nato. Ak ju teda podal „na poslednú chvíľu“, sám si spôsobil, že mu nebolo možné efektívne priznať právnu pomoc.

IV.

Záver

10. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

11. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobca vo veci úspech nemal a žalovaný ho síce mal, kasačný súd však nezistil výnimočné dôvody, aby sa mu nárok na náhradu trov priznal.

12. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.